

ПІДСЕКЦІЯ 2.

Аветісян Зенфіра Норайрівна

студентка 2-го курсу судово-адміністративного факультету

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Давидова І.В.

БАНКРУТСТВО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

На сьогоднішній день питання банкрутства фізичних осіб регулюється Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Закон регулює визнання банкрутом фізичної особи за боргами, які виникли у неї як у підприємця. Але зараз не регулюється законодавством неспроможність громадян, які не є підприємцями виплатити борги.

У багатьох країнах світу існує можливість визнати банкрутом фізичну особу, незалежно від того, є вона підприємцем чи ні. Це є звичайною практикою у США, Німеччині, Китаї та Японії. В Україні було декілька спроб запровадити такий проект, але вони не отримали достатньої підтримки у парламенті. Беручи до уваги досвід інших країн, інститут банкрутства фізичних осіб необхідно запроваджувати не шляхом внесення окремих змін у закони, а через розробку фундаментальної законодавчої бази із застосуванням особливостей національної кредитної системи.

Тому Верховній Раді України було запропоновано законопроект «Про реструктуризацію боргів фізичної особи або визнання її банкрутом» (від 14.07.2015 р. № 2353а). Парламенту пропонують створити окрему систему відносин, що мають відношення до заборгованістю фізичних осіб [1].

Було запропоновано:

- передбачити для фізичної особи можливість порушити справу про банкрутство і ввести процедуру реструктуризації боргів боржника або бути визнаною банкрутом у справі про банкрутство за допомогою застосування процедури задоволення вимог кредиторів;
- справи про банкрутство фізичної особи розглядати господарським судом за місцем проживання такої особи;
- впровадити два види процедур, а саме судові та досудові;
- визначити мирову угоду, в якості інституту процесуального права;
- запровадити концепцію, що дасть змогу звільнити від боргів;
- передбачити декілька тестів на перевірку добросовісності учасників процесу;
- визначити вимоги, права та обов'язки керуючого реструктуризацією.

Справа про банкрутство буде порушуватись, у випадку, коли **безспірні вимоги кредитора** до боржника будуть становити як мінімум сто мінімальних розмірів заробітної плати, що не були задоволені боржником протягом двох місяців після встановленого для їх погашення строку.

Досить позитивним кроком для розвитку інституту банкрутства було б запровадження можливості банкрутства фізичних осіб. На думку юриста з досвідом Інни Рудник в першу чергу така необхідність виникла саме внаслідок нестабільної економічної ситуації в країні і, беручи довгострокові споживчі кредити, боржник не має впевненості, що через декілька років його доходи будуть на тому самому рівні. До того ж, як показує практика інколи боргові зобов'язання призводять до випадків, коли непогашені борги стають причинами розлучень та суїцидів. Можливість списати борг, який не може бути погашений, могла б досить позитивно позначитись на галузь споживчого кредитування [2].

Але не всі підтримують нововведення. На думку Асоціації українських банків (далі – АУБ) недоліків в законопроекті значно більше ніж переваг. На думку АУБ, зазначений документ не підтримає банківська спільнота.

Він, збільшить дисбаланс у правовідносинах між кредитором та боржником, тим самим посилить незахищеність прав банків, їх клієнтів та інвесторів.

Також прогалиною залишається питання щодо стягнення заборгованості з банкрута за рахунок житла. Чинний мораторій, який забороняє банкам продавати квартири боржників, поширюється тільки на кредити у валюті. Тому, фізичні особи, визнані банкрутами, можуть позбутися свого житла.

Ще в проекті пропонується встановити, що всі угоди, які були здійснені з майном банкрута за останні 3 місяці перед банкрутством, можуть бути визнані недійсними.

Але як, вважає Владислав Кочкаров, керуючий партнер ЮК Prove Group це можливість для шахраїв здійснити аферу. Він привів приклад, коли громадянин може продати свою квартиру за 30 тисяч доларів, а за документами домовитись з покупцем оформити продаж за 20 тисяч доларів. Потім, продавець визнають банкрутом, а цю угоду недійсною. У такому разі покупець зобов'язаний повернути квартиру, а продавець має повернути гроші. У кращому випадку, такому покупцеві повернуть тільки офіційну частину [3].

Іншою проблемою для фізичної особи є те, що заява про визнання його банкрутом може бути подана в господарський суд. Господарські суди знаходяться тільки в обласних центрах, тому протягом процедури банкрутства фізична особа буде нести додаткові витрати.

Як висновок можна зауважити, що законопроект потребує удосконалення в деяких аспектах. Адже в більшості своїй позичальникам нововведення не дає можливості позбутися боргів за кредитами, тому що проект більше спрямований

на реструктуризацію боргів і на захист інтересів банків, а не на списання прострочених боргів за кредитами.

Але те, що можливість визнати фізичну особу банкрутом є необхідною для України неможливо піддати сумніву. Як показує світова практика це допоможе зменшити обсяг проблемної заборгованості, зокрема й у фінансовій галузі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Проект Закону про реструктуризацію боргів фізичної особи або визнання її банкрутом № 2353а від 14.07.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2353%E0&skl=9.
2. Банкрутство фізосіб: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankruptcy-ua.com/articles/170>.
3. Як фізособі стати банкрутом? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/golovna/yak-fizosobi-stati-bankrutom.html>.

Анастасієва Вікторія Вікторівна

*студентка 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., ст. викладач Адаховська Н.С.*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ВИПАДКУ ПРИДБАННЯ НИМИ ТОВАРІВ НЕНАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ

У сучасних умовах розвитку суспільства важливого значення набуває питання захисту прав споживачів. Здійснення в Україні соціально-економічних та політичних перетворень зумовлює необхідність підвищення ефективності захисту прав громадян і, зокрема, забезпечення реалізації передбаченого у ст. 42 Конституції України обов'язку держави захищати права споживачів. Кожна особа фактично щоденно стає споживачем певної продукції, робіт чи послуг, укладаючи при цьому договори. Доволі часто продавці включають у дані договори недобросовісні умови, котрі завдають шкоду, порушують права споживачів. Серед підстав, що можуть створювати небезпеку порушення прав споживача можна виділити: споживач, як правило, є необізнаним щодо стандартних умов договору, користуючись цим, продавець включає свої умови посиляючись на стандартні; шриффт тексту договору та об'єм не викликають у споживача бажання уважно прочитати його або ж прочитавши його він не розуміє змісту, так як не є фахівцем у сфері продажів та надання послуг; нерідко